

מסורת הש"ס

(א) ופליג ליה טעיה ליה... (ב) לעיל טו... (ג) בערוך הרי"ק... (ד) דקראתה וכו' כתיב וכן... (ה) הרי"ק יעב"ד וז"ל... (ו) ונתיב הערוך קראתה פ"י... (ז) השלטון של המקום... (ח) ועי' רש"י קדושין פו... (ט) ורבי הוסיף רש"י ללמד... (י) דמכיון דאן ויהושע... (יא) ופ"ק לעיל טו... (יב) במשנה... (יג) ופ"י שם תוס'... (יד) ד"ה והוא... (טו) ופ"ק לעיל... (טז) ד"ה כאן תוס' פסחים... (יז) ד"ה הימנו... (יח) ונתיב... (יט) ופ"ק לעיל... (כ) ש"ך לע"ב.

הגרות הב"ח

(א) תוס' ד"ה למקום וכו'... (ב) ודלית למקום שריבה... (ג) עד מקום שצ"ח ואמרינן... (ד) דשפיר:

מוסף רש"י

ועל רבים ונעשית של... יחיד. שנתמטו אלוהים... מעורר בחיטותיה ס'... כוונתו ולא דמיא השתא... לגמל מדבר אין מערבין... את כולה. וזו אלא אם... כן שפיר מילת לה תמסס... דיוקן של עובד פתח... ליהיב הכר לעיל לה רביס... ללא ליערב טלה אלא... מנחמת מנחמת (יע"ב)... כ"ח. בעיר החדשה... שבהרודה. היינו עיר... עמם חדש. המעשה... (יחושב טו.) גן הצירות... של שני בחים. דו לכ"ר... ג' תלות של ג' ב' בפ"י... בחים ועל"כ י"ח.

כיצד מעברין פרק חמישי עירובין

נמא.

עין משפט
גר מצוה

לח א מ"י פכית מהל'... שנת ה' ל"ו טושיע... ל"ח פ"ק שנת שפ"ק ט... ל"ב ב ג מ"י שם טושיע... שם פ"ק ט... ד מ"י פ"ה מהלכות... עירובין הלכה יו פ"ג... פ"ק דכ"ג ב טושיע א"ח... ס"ר שם פ"ק א... מ"ה מ"י שם הלכה כ... טושיע שם פ"ק ד... כ"ב ו מ"י שם ה"י ט... טושיע שם פ"ק א:

רבינו חננאל

ריבה למקום אחד ומיעט... למקום אחד כו'. אוקימנא... שומעין למקום שמיטת... ואין למקום שריבה. וכן... ריבה אחד ומיעט אחד... שומעין לזה שריבה. ובלבד שלא ירבה... יחד (פ"ה) וכו'. אפילו... העיר והלכותיה. אפילו... עבד ואפילו שפחה... נאמנו. והתניא לא אמרי... חכמים בדרך להקל אלא... להחמיר. אוקימנא ריבה... לא אמרו חכמים בדרך... להקל על דברי תורה... אלא להחמיר על דברי... תורה. ותמוזין דרבנן... כיצא בו בונה סוף... פרק היראה ח"ט אמר... רבינא לא אמרו להקל על... דברי תורה אלא להחמיר... על דברי תורה. וחכמים... עצמן מרובין. מתי' עיר... של יחיד נעשית של... רבים מערבין את כולה... (היכי דמן) עיר של יחיד... ונעשית של רבים. כגון... דסקרתא דריש גלותא... ומקשינן אמאי התירו לון... לעיב כולן. אי נימא... רשבייה כולתו קריתא... ש"י השלטון של מקום... ומדברי הדין ומעריבין... ולא אחו למיסבין חד... אחבריה. אי הכי אפילו... עיר של רבים ונעשית... של יחיד נמי ליערבו... רהא כולתו ישראל שכיחי... גבי הדין בעשרא כשבתא... בערין עלותא ומדברי... אהדין. אלא אמר רב... נחמן בנן דסקרתא דאחי... אואר. פ"י שם א"ר ח"ד... עיר של יחיד ונעשית... של רבים ורשות הרבים... עוברת כו'. עד ואין... (מערבין) אלא אותה... לחצאין אלא או כולה... או פכיו מביי כפי... עצמו. ואם היתה של... רבים והיא של רבים

למקום שריבה אין פ"ה והלא יש ככלל... מאתים מנה ומימה דמאי קשיא דודאי אין שומעין למקום... שמיטת אלא הולכין עד מקום המרובה ועוד לישנא דמשני אף למקום... שריבה לא אחי שפיר דלמקום שריבה דוקא הוא ולא אף למקום... שריבה ונראה לפרש דהולכין למקום... שריבה משמע ליה דאף במקום... שמיטת מלך שני מחותו רוח מוליחין... המדה עד כנגד מקום שריבה... ומתמי' נתי דלולין (א) ממקום שריבה... עד מקום שצ"ח ואומר דשפיר צ"ח... למקום שמיטת נמי אית לן למימר... דשפיר צ"ח ויש תלות בהכלעה... ובקדוהין ובמדידה יפה שמודדין כזה... המתקט' י' מתוך ה' ולא תכלה... נעשות ומשני אף למקום שריבה וכו'... דלולין נמי אחר מקום שמיטת... להחמיר גירס' ר"ח ונלמד שלא ירבה... ממדמו והלכסון ולא גירס' כהלכסון... אלא גרסינן והלכסון ומיירי שזמדי... שניהן מלך אחד ולא אף דומיא... דרישא והכי פירושו דאם האחרון... הכתיב צ"ח שלו וימר מן הלכסון כמות... העיר והלכסון אין לנו לומר שטעה... אלא יש לנו לומר שבראשון קילר צ"ח... שלו לעיר כקן מערבית דרומית כי... באומה שעה לא היו צעיר אלא ג'... וג' נחיס כקן מזרחית פסוית ומדד... משם וזה מלך אחד שנתמיטתה

העיר ולא טעה:
ואפילו עבד אפ"י שפחה נאמנים... כו'. וז"ל והא אפ"י עד... אחד אינו נאמן כדמתיא שפ"ק ג'... דכמות (ג' כח.) אלו נאמנים להעיד... בגדולן מה שראו כקוטען וכו' כח... ידו של אבא ועד כאן היינו מהלכין... בשבת ומוקי לה בגמרא והוא דיש... גדול עמו משמע דגדול כפני עצמו... לא מהימן וי"ל דה"ר אימי בגדול עמו

ולא חש כאן לפרש הוולג וכבר פ"י שם ועוד י"ל דהא קראתה התם... והוא גדול עמו לא קאי אכולהו דע"כ לא קאי אחיש פלוגי שפיה... ויאל מנתי הספר לאכול במרומתו דמוקי לה במרומה דרבנן וכן... בגדול אחד דהא אין מעלין ממרומה דרבנן ליוחסין(א):

ותוהובין דרבנן. משמע אי הוה דלוריתא לא מתימינא ואע"ג... דמעשה כלל יוס שמאמינן לגשים כשחיתה ויקור... ולתרוס חלה היינו משום דהוה קודם שפחה השמיטה הו... בידה לשחוט אכל תחומין לא הו כלל בידה ולהכי נאמן קטן טפי... בדביקת חמץ מנחמתינן שאינו נאמן כקוטען לומר ע"כ היינו... מהלכין משום דביקת חמץ בידו והא דקאמר י"ג גבי בדיקת חמץ בגשים... ועבדים דהיימנו רבנן בדרבנן משמע דלא הו דלוריתא... לא הימנו אע"ג דבידו היינו משום דביקת חמץ נרץ דקדוק... ועורכא גדול לפיכך יש לחוש לעללות הנשים טפי ממקום אחר וכן... משמע בירושלמי דליכא מ"ד נשים אינן נאמנות בדביקת חמץ... מפני שהן עזילות וזדוקות כל שהיא(א): עירי ש"י יחיד. פ"י

בקוטע' שלא נכנסין בו תמיד ס' רבוא ולא חשיב רה"ר דלא דמי יחיד... מערבין את כולה כמתלחה ואין מנחמתיה כריכין מיקון שהרי הוא כחצר אחת... מפרש בגמרא תקנתא לרה"ר שבוטא ע"כ לשון הקוטרס והדין עמו דודאי מתני' לא איירי ברה"ר גמורה מדלא קמי' ורה"ר עוברת במובה... דקתני בבביתא בגמרא ואחיא מתני' נמי כרבנן דלית להו תקנתא דר' יהודה לערב רה"ר ומיאה בגמרא נמי לא איירי ברחב ט"ו אמה... דטפי מ"ג אמה ושלש לא הו שרי ר' יהודה בלחי וקורה דפירשנו בפ"ק (דף י"א:) אלא י"ל ורה"ר עוברת במובה שאינו רחב ט"ו אמה... אלא יש רה"ר רחב ט"ו אמה מכאן ומכאן וזקוקין דרך העיר מו' לו והו רה"ר אף לחובה דליכא ט"ו אמה כמו בין העמודין דפ"ק דשבת... (דף י.) דפירשנו בפ"ק (דף י.) ופ"ק ד"א בר"ע. וז"ל ורבנן לארסיה נמי יערבו לחצאין שיערבו מלך א' כל מבו ומבו כפני עצמו... וליחי כולה רה"ר ללד השני דהשתא בני כל מבו ומבו מותרין כל אחד וא' במקומו ולא יאכרוו שלא במקומו וי"ל דלא דמי דשני... חצירות זו לפנים מן רגל הפנימי המותרת במקומה אינה אוקרת שלל במקומה על החצירה דלחצאן לנשא ומשתמשא ומסתלקא... מלהשתמש בחצירה דעיקר תשמיש דחצר החצירה לבני חצירה היה והיא פנימית בחצירה שלל במקומה אכל הכא אף ע"ג... דכל מבו ומבו מותר כל אחד ואחד במקומו מודו רבנן דלסרי רה"ר על ג' האחד דהא מקומן הוא דרה"ר הו להכי כמו... להכי ולחובה דמערבין מדמי השתא ל' חצירות משום דיש לאלו רה"ר ופתח וכן לאלו ואין כריכין להשתמש בני פתח זה... בלד פתח האחר ובדליכא דלמרי קאמר אפ"י לרחבה אין מערבין דלא מני להסתלק מרי"ה כלל אע"ג דלית להו רה"ר כנגדו:

גמ' למקום שמיטת לא. נחמיה. והלא יש ככלל מאתים מנה: היינו... כך. דהיינו אחד היינו למקום א': ה"ק ריבא א' ומיעט א'. שמדדוס... שני בני אדם זה מיעט זה ריבה: שלא ירבה יוסר ממדוס העיר... כבלכסונא. דאפ"י ריבה שיעור גדול דליכא למתלי במתימת החכל... מלינן ביה בטעות האלכסון דלמרינן

זה היה נקי צמידה והינה טבלא של... תחומין כנגד הקרן כאלכסון כדלמרינן... (דף י"א:) וזה מדד אלפסי מאלמע... הקרן והפסד את הויות כל אלכסון... של אלפסי אכל אס ריבה יוסר מק... אין לנו במה לתלות ולכי מגמנס... נלשון: לא להקל על דברי תורה... כל מה שגזרו חכמים בתחומין להחמיר... על דברי תורה בלא דמדאורייתא... לא מתקרי מדדי ואינהו גזרו הלכ'... חולטין כהו לקולא דהא תחומין עמין... מדרבנן: מתני' עיר של יחיד... שלא היו נכנסין בה תמיד ס' רבוא... של בני אדם ולא חשיב רה"ר דלא... דמיא לדגלי מדבר: ונעשים על... רביס. שנתוספו בה דיוקין או... נקבעו בה שויקוס: מערבין אס... כולה. כמתלחה ואין מנחמתיה... כריכין מיקון שהרי הוא כחצר אחת... וכגון שאין בה רה"ר גמורה של ט"ו... אמה ואס יש בה מפרש בגמרא... תקנתא לרה"ר שבוטא: ועל רביס... שנעשים על יחיד. רבואת אשמועי'... דלע"ג נעשית של יחיד אין מערבין... את כולה הוולג ומתלחה של רביס... דילמא הדלא ומתענדא של רביס... וחתו לעריבה כולה ואסור לערב... עיר של רביס בלא שיעור ואע"ג דאין... בה רה"ר גמורה שלא תשתכח מורת... רה"ר וההוא שיעור הוא היכרע דטעמא... משום שירוב שאל: אפ"י עשה חושה... לה. שיעור הוא: עירנו עס שאר... העיר אלא לבדן: בעיר חדשה. קך

שמה(א): גמ' מ"ט. תלו טעמא בה דלא משכחת עיר של יחיד... ונעשית של רביס אחריתי: משום דשכיחי. רביס גבי הרמנא אכל... המושל דהיינו ריש גלותא ליעול רשות לרון ולהחיר כמרות ולקמן:... מדברי אהדי. דלא אחו למישרי של רביס והרי היא של רביס: כנפרא... דשכסא שכיחי אהדי. לשמוע דרשה: אלא א"ר נחמן. כל עיר של... יחיד ונעשית של רביס שריא: כגון דסקרתא דנתואלי. כך של... אוחו האיש: ור"ר עוברת במובה. של ט"ו אמה רוחב: לתי מעלן... ולחי מפולטין. ובשל רביס והרי היא של רביס לא שרו רבנן להא... תקנתא דכל מנחמתיה המפולטין הו כרה"ר ובעו תקנתא מדרבנן... דמיחלפי ברה"ר אכל צעיר של יחיד מוכחא מילמיה: ואין מערבין... אופה לחצאין. דכיון דמעיקרא חדא היא אסרי הני אחי והיא... כמזבי ששכח אחד מן החצירות ולא נשתמשה בו דאסרה אכולהו:... או מבו מבו. ולקמן וע"ג) פריך השתא נמי ליסרו אהדי:

ואין... וזהו שפיר דלמקום שריבה אין למקום שמיטת לא... אימא אף למקום שריבה: ריבה לאחר ומויעט... לאחר כו': הא תו למה לי היינו הך הכי... קאמר כריבה אחד ומיעט אחד שומעין... לזה שריבה אמר אביי: ובלבד שלא... ירבה יותר מומדת העיר באלכסונא:
שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר... אלא להקל: והתניא לא אמרו חכמים... את הדבר להקל אלא להחמיר אמר רבינא... לא להקל על דברי תורה אלא להחמיר... על דברי תורה (א) ותחומין דרבנן:
מתני' עיר של יחיד ונעשית של רביס... מערבין את כולה ושל רביס ונעשית של... יחיד אין מערבין את כולה אא"כ עשה חוצה... לה בעיר חדשה שבהרודה שיש בה חמישים... דיוקין דברי רבי יהודה ר"ש ואמר ג' חצירות... של שני בתים: גמ' היכי רמי עיר של... יחיד ונעשית של רביס אמר רבי יהודה כגון... ד"אייסקרת' דריש גלותא א"ל ר"ג מ"ט אילימא... משום דשכיחי גבי הרמנא מדברי אהדי... כולחו ישראל נמי בצפרא דשבתא שכיחי... גבי הדין אלא אמר רב נחמן כגון דסקרתא... דנתואלי ת"ר עיר של יחיד ונעשית של רביס... ורה"ר עוברת בתוכה כיצד מערבין אותה עושה... לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה... מכאן ונושא ונותן באמצע ואין מערבין אותה... לחצאין אלא או כולה או מבו מבו בפני... עצמו היתה של רביס והרי היא של רביס... ואין

דפינות

מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו
מבו	מבו